

RAS - utvärdering 2023

Statistik hämtad från SKK, Avelsdata/Hunddata, Agria Breed Profile,

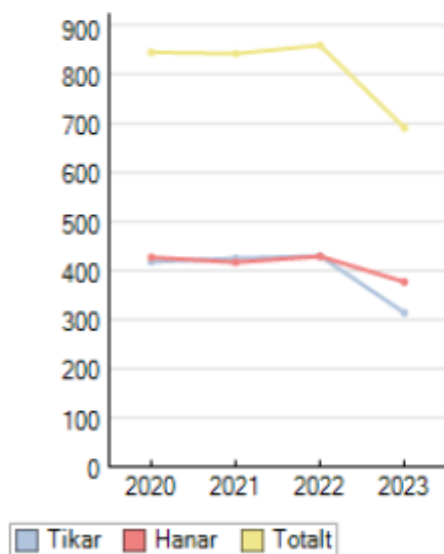
Population och avelsstruktur

Registreringsstatistik

Registreringsår: 2020 - 2023 Visa

Antal reg/år	2020	2021	2022	2023
Tikar (varav importer)	418 (10)	425 (8)	430 (10)	314 (9)
Hanar (varav importer)	427 (4)	417 (5)	429 (11)	377 (9)
Totalt	845 (14)	842 (13)	859 (21)	691 (18)

Importer kan visas fr.o.m. 2004

Vi kan tydligt se att registrerings siffrorna för 2023 sjönk.

Genetisk variation

Inavelsgraden för finsk lapphund är låg och vi har därför en bred avelsbas. Den bör ligga under 2,5 % för att inte riskera att utarma den genetiska variationen. Närmare släktskapsavel än kusinparning (motsvarande max 6,25 % inavelsgrad) ska inte förekomma i någon kombination. Ett viktigt verktyg för att bibehålla en låg inavelsgrad är att begränsa användandet av en enskild hanhund.

Rasklubbens rekommendation är att en enskild hanhund bör max bli far åt högst 25 valpar innan hanen uppnått en ålder av 5 år. Detta för att hanens avkommor ska hinna utvärderas innan fler avkommor planeras. Max antal valpar hos enskild hane bör inte överstiga 50 valpar under enskild hanes livstid.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inavelsgrad	0,6 %	0,5 %	0,7 %	0,6 %	0,5 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,5 %	-

Den genomsnittliga inavelsgraden ligger frekvent under 1 %. Under 2023 har alla kullar en inavelsgrad som ligger under 6,25%.

Visa fr.o.m.: t.o.m.: Typ:

Fördelning parningar i %	Kullar födda				
	2020	2021	2022	2023	2024
Upp t.o.m. 6,25%	162	175	162	129	2
6,26% - 12,49%	0	2	2	0	0
12,5% - 24,99%	1	0	1	0	0
25% -	0	0	0	0	0

[diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#)

Föräldrjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda **2023** (Totalt 129 st).

	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	6	46	10	0	62
Fader	0	0	0	5	24	15	4	48
Totalt	0	0	0	11	70	25	4	

Föräldrjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda **2022** (Totalt 165 st).

	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	7	52	19	1	79
Fader	0	0	1	5	29	18	4	57
Totalt	0	0	1	12	81	37	5	

Föräldrjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda **2021** (Totalt 177 st).

	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	0	8	65	25	2	100
Fader	0	1	1	3	28	18	8	59
Totalt	0	1	1	11	93	43	10	

En övervägande andel av hundarna, både tikar och hanar gör sin avelsdebut vid 2-3 års ålder. Enligt SKK och jordburksverket ska en tik vara minst 18 månader vid avelsdebuten. Finsk lapphund är en ras som mognar sent. En senare avelsdebut kan ge en större chans att välja en bra partner till sin hund. Ju äldre hunden är desto fler syskon har förhoppningsvis hunnit hälsoundersökas och man får då som uppfödare ett bättre underlag i sitt val av kombination. Rasklubben hade länge en rekommendation

att hunden bör vara 24 månader vid avelsdebuten men sänkte den sedan till 22 månader pga. att Finland gjorde det.

Djur använda i avel

Hundar som använts i avel fr.o.m.: 2020 L.o.m.: 2023 hanar Visa

Antal kullar: 634 Totalt valpar: 3 140 Kullsnitt: 5,0

Regnr	Namn	OBS!	Hundens andel av rasen					Totalt	Totalt
			2020-2023 % Antal kullar	2020-2023 % Antal valpar	2020-2023 Antal kullar	2020-2023 Antal valpar	2020-2023 Kull-snitt		
FI28960/16	Terhakan Nasser		2,2	2,6	14	82	5,9	15	90
SE21575/2017	Zappa		1,9	1,4	12	43	3,6	12	43
SE52660/2018	Lejoncrona Bugatti Kitos		1,6	2,0	10	63	6,3	10	63
SE53364/2017	Brickebos Nep	⚠	1,4	1,3	9	41	4,6	10	42
SE51656/2015	Halloween-Ghost-White Du Pays De L		1,3	1,4	8	43	5,4	9	47
SE11058/2019	Big Bravehearts SACK		1,3	1,4	8	43	5,4	8	43
SE38799/2017	Plympiresas Doffa		1,1	1,3	7	40	5,7	7	40
SE57955/2016	Farmhills Grimm		1,1	1,2	7	37	5,3	7	37
SE45658/2017	Lapprott's Texas Fudge		1,1	1,1	7	35	5,0	7	35
SE46807/2014	Winners Team's Gizmo		0,9	1,1	6	35	5,8	6	35
SE39490/2016	Magica's Lapinkoira Wargo		0,9	1,0	6	32	5,3	7	36
SE27225/2019	Samegulds Jubilee Frodo		0,9	0,9	6	29	4,8	6	29
SE41704/2017	Fashionitas Jumbo		0,9	0,9	6	27	4,5	7	31
FI20501/15	Lecbsin Udex		0,9	0,7	6	22	3,7	7	23
SE15342/2014	Lapprises Hirvi	⚠	0,8	1,1	5	36	7,2	10	60
SE15364/2018	Lapinlumon Lapinmrvskv		0,8	0,9	5	28	5,6	6	31

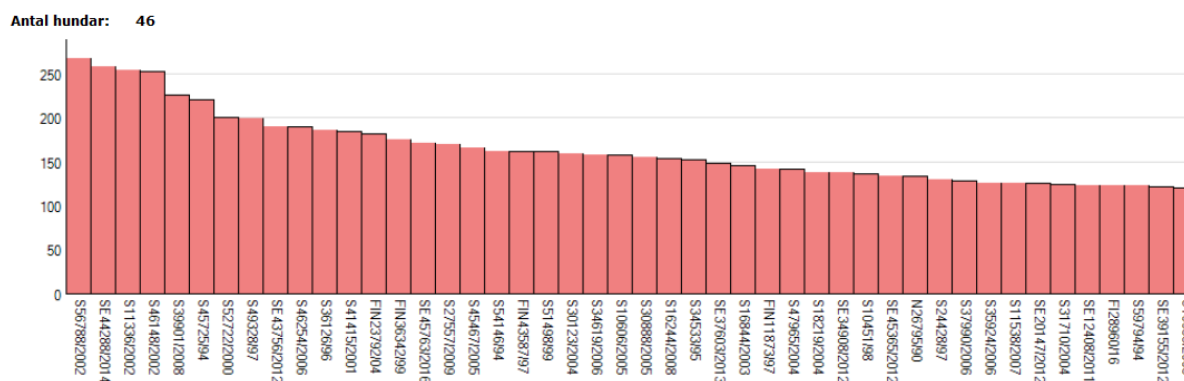
Djur använda i avel

Hundar som använts i avel fr.o.m.: 2020 L.o.m.: 2023 tikar Visa

Antal kullar: 634 Totalt valpar: 3 140 Kullsnitt: 5,0

Regnr	Namn	OBS!	Hundens andel av rasen					Totalt	Totalt
			2020-2023 % Antal kullar	2020-2023 % Antal valpar	2020-2023 Antal kullar	2020-2023 Antal valpar	2020-2023 Kull-snitt		
SE45341/2018	Plympiresas Hilla	🚫	0,8	1,0	5	31	6,2	5	31
SE58988/2016	Lapplisa Pia	🚫	0,6	0,8	4	26	6,5	5	32
SE36846/2018	Rödmossa Naiki		0,6	0,8	4	24	6,0	4	24
SE11695/2018	Newcroft's Polly		0,6	0,5	4	15	3,8	4	15
SE40045/2017	Samejäntans Ninni		0,6	0,4	4	14	3,5	4	14
SE10875/2020	Terhakan Motek		0,5	0,8	3	25	8,3	3	25
SE21207/2015	Lapinlumon Eälli	⚠	0,5	0,7	3	21	7,0	4	26
SE48547/2016	Tanne Gårds Trolla	⚠	0,5	0,6	3	20	6,7	3	20
SE60070/2016	Lappizaros Yuuki		0,5	0,6	3	19	6,3	3	19
SE47580/2014	King Blue Lagoon Chilli	🚫	0,5	0,6	3	18	6,0	5	31
SE35698/2015	Stjärnspirans Tyka		0,5	0,6	3	18	6,0	4	26

Ovan tabeller över de hundar som åren 2020 till 2023 använts i avel, en för hanar och en för tikar. När det gäller hanar finns ett fåtal som har fler än det rekommenderade antalet avkomor samt ett antal som ligger nära det antalet. Om man ser över alla år kan det så klart se annorlunda ut, vi har här velat visa hur de sett ut de senaste åren.

Enligt diagrammet kan vi se att det är ett tiotal hundar som har fler än ca 120 svenskfödda barnbarn. Det är viktigt att ett fåtal individer inte lämnar en stor mängd barnbarn för att behålla en bred genetisk variation

Hälsa

HD

Föräldradjurens diagnos vid parningstillfället HD

Föräldradjur		Kullar födda			
Kombinationer		2021	2022	2023	2024
HD grad A	HD grad A	14	13	8	
HD grad A	HD grad B	51	51	42	
HD grad A	HD grad C	46	37	29	
HD grad A	HD grad D	1	1		
HD grad B	HD grad B	22	24	12	
HD grad B	HD grad C	40	34	32	1
HD grad B	HD grad D		1		
HD grad C	HD grad C		3	2	
okänt	HD grad A	1			
okänt	HD grad B	1		1	
okänt	okänt	1	1	1	

Tabell över HD-index för kullar

	HD- index 85-89	HD- index 90-94	HD- index 95-99	HD- index 100-104	HD- index 105-109	HD- index 110-114	HD- index 115 - 119	Totalt antal kullar
2018	10	20	24	39	15	9		117
2019	6	13	30	22	12	15		98
2020	9	26	35	40	24	12		146
2021	15	40	33	44	27	7	1	167
2022	18	35	31	32	24	8	1	149
2023	13	22	22	29	21	4	2	113

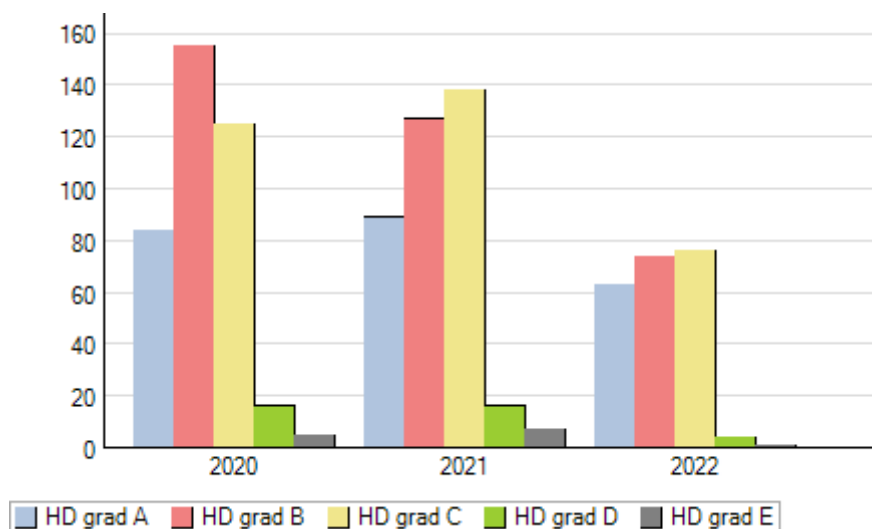
Tabellen visar antal kullar och hur kullarna fördelar sig efter kullens HD- index. Det totala antalet kullar stämmer inte med antal registrerade kullar, detta beror på att det saknas uppgifter för index på ett antal kullar.

Vi har också tittat på resultaten för HD- röntgen på individnivå. Där kan vi se att medelvärdet för HD- index ligger relativt lika. Medel för HD- index ligger nära 98 för åren 2018 till 2021. Glädjande nog ligger medelvärdet på 100,02 för 2022. Vi får hoppas på att det är en trend som håller i sig.

I tabellen över andel av röntgade hundar kan vi se att andelen som får A har ökat från 2020 till 2022. Däremot om man räknar ihop A+B är det relativt oförändrade resultat, 62,1 % 2020 och 2022 är siffran 62,8 %.

Medelvärde HD- index för alla de hundar som är röntgade.

Födelseår	Medelvärde HD- index
2018	98,79
2019	97,69
2020	98,40
2021	98,80
2022	100,02

Diagnos	2020	2021	2022
HD grad A	84 (21,8 %)	89 (23,6 %)	63 (28,9 %)
HD grad B	155 (40,3 %)	127 (33,7 %)	74 (33,9 %)
HD grad C	125 (32,5 %)	138 (36,6 %)	76 (34,9 %)
HD grad D	16 (4,2 %)	16 (4,2 %)	4 (1,8 %)
HD grad E	5 (1,3 %)	7 (1,9 %)	1 (0,5 %)
Totalt antal undersökta	385	377	218
Snittålder för undersökning (månader)	18	17	14
Antal födda	836	843	811

2021 röntgades 442 hundar varav 183 fick HD index över 100

HD grad A = 107 st, varav 104 fick HD index över 100

HD grad B = 164 st, varav 75 fick HD index över 100

HD grad C = 151 st, varav 4 fick HD index över 100

HD grad D = 19 st

HD grad E = 1 st

2022 röntgades 424 hundar varav 179 fick HD index över 100

HD grad A = 93 st, varav 91 fick HD index över 100

HD grad B = 149 st, varav 79 fick HD index över 100

HD grad C = 154 st, varav 9 fick HD index över 100

HD grad D = 25 st

HD grad E = 3 st

2023 röntgades 445 hundar varav 185 fick HD index över 100

HD grad A = 101 st, varav 101 fick HD index över 100

HD grad B = 143 st, varav 71 fick HD index över 100

HD grad C = 168 st, varav 13 fick HD index över 100

HD grad D = 23 st

HD grad E = 10 st

ED

Föräldradjurens diagnos vid parningstillfället ED

Föräldradjur		Kullar födda			
Kombinationer		2021	2022	2023	2024
ED ua (0)	ED ua (0)	103	104	82	1
ED ua (0)	ED grad 1	6		2	
okänt	ED ua (0)	41	41	26	
okänt	ED grad 1		2		
okänt	okänt	27	18	17	

2021 röntgades 396 hundar, varav 231 fick ett ED index över hundra.

ED UA = 369 st

ED 1 = 23 st

ED 2 = 3 st

ED 3 = 1 st

2022 röntgades 374 hundar, varav 212 fick ett ED index över hundra.

ED UA = 353 st

Ed 1 = 15 st

ED 2 = 5 st

ED 3 = 1 st

2023 röntgades 380 hundar, varav 244 fick ett ED index över hundra.

ED UA = 356 st

ED 1 = 18 st

ED 2 = 5 st

ED 3 = 1 st

Ögon

Målsättning

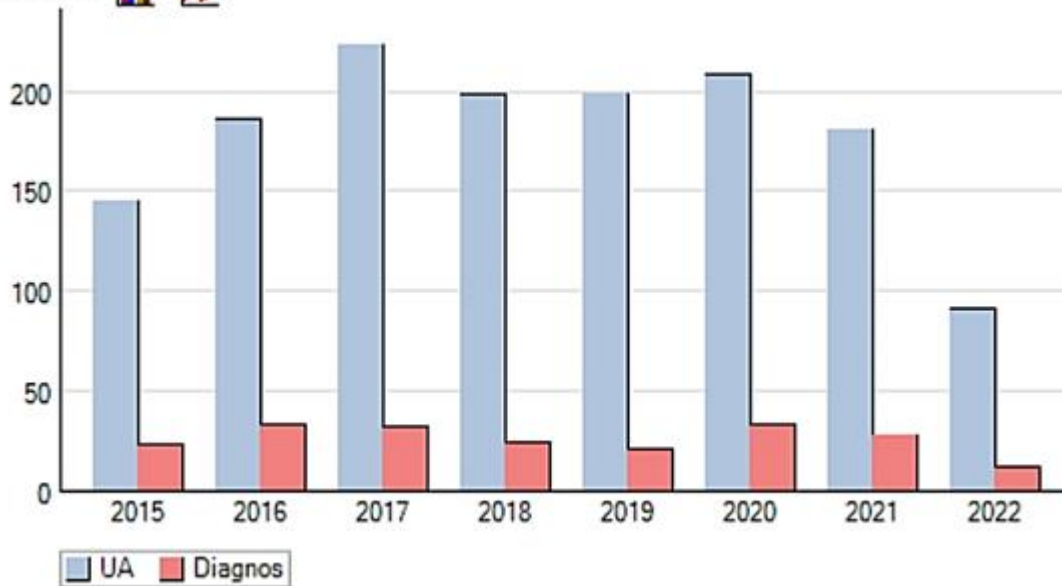
Den kortsiktiga målsättningen är att alla individer som går i avel ska vara ögonlysta inom 24 månader. Den långsiktiga målsättningen är att med hjälp av fler individer med giltig ögonlysning (inom 24 månader vid parningstillfället) minska antalet avkommor med defekter. Samt att kunna få ökad förståelse för nedärvningen hos avelsdjuren. Ju fler djur som ögonlyses desto säkrare urval av avelsdjur.

Hälsa

Födelseår: 2015 - 2024 Typ: Ögon, nya protokollet antal/trend Visa

Diagnos	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
UA	145 (92,4 %)	186 (88,6 %)	223 (94,1 %)	198 (93,0 %)	199 (92,1 %)	208 (87,8 %)	181 (88,3 %)	91 (88,3 %)
Diagnos	23 (14,6 %)	33 (15,7 %)	32 (13,5 %)	24 (11,3 %)	21 (9,7 %)	33 (13,9 %)	28 (13,7 %)	12 (11,7 %)
Totalt antal undersökta	157	210	237	213	216	237	205	103
Antal födda	579	649	729	644	725	836	843	811

Diagramtyp:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
+ PPM	7	7	9	10	6	14	15	6
+ PHTVL/PHPV		1						
+ Kongenital katarakt			1					
+ Ögon, RD	2	2	2	2	4	1	4	1
Iriscolobom							1	
Irishypoplasi							1	
Atresia puncta lacrimalis				1		1		
Micropapill							2	
Övrig förändring synnerv			1					
+ PLD	1	2		1	2			
Distichiasis	1	2	2	1	3	6	4	4
Katarakt, total. Ärftlig					1			
+ Katarakt, partiell främre	4	4	1	5	1	4		
+ Katarakt, partiell bakre	1	2	4		2			
+ Katarakt, partiell ekvatoriell	2	3	1	1		2		
+ Katarakt, partiell, BPK	1	5	2	1	1	4	1	1
+ Katarakt partiell främre Y-söm	4	2	5	2				
+ Katarakt partiell, punktförmig			2			1		
Progressiv retinal atrofi PRA		1						
+ Retinopati		2	2					
Ögon, ua	145	186	223	198	199	208	181	91
Corneadystrofi					1			

Övrigt hälsa

Den kortsiktiga målsättningen är att vi vill se en ökning av antalet inrapporterade sjukdoms anmälningar till avelskommittén. Ju fler sjukdomar som rapporteras in desto större chans är det för uppfödare att undvika risker vid planerade parningar eller vid utlåning av hanhund.

Finsk lapphund ses generellt som en frisk ras och den långsiktiga målsättningen är upprätthålla rasens hälsa samt att kontinuerligt sträva efter en ännu bättre hälsa. Vi ska med jämna mellanrum skicka ut hälsoenkäter för att studera om antalet sjuka individer ökar eller minskar inom de olika sjukdomarna.

Vi ska verka för att öka förståelsen om sjukdomar och nedärvning. Rasen är relativt ung i Sverige, men ökar fort i antal. Vi behöver göra en grundläggande utvärdering på hälsan hos Finsk lapphund så att vi kan parera avelsdjuren utifrån detta. Genom att fortsätta att hålla seminarier och uppfödarmöten kommer det att öka kunskap och förståelsen. Det är viktigt att minnas att för att hålla rasen frisk krävs det att man upprätthåller en bred genetisk variation.

Nedan följer tabeller för åren 2011-2016 samt 2016-2021 ur Agria Breed Profile.

Diagram 4: Relativ Risk Morbiditet för Generella Orsaker (Nivå 3) – Finsk Lapphund jämförd med Alla Raser 2011-2016

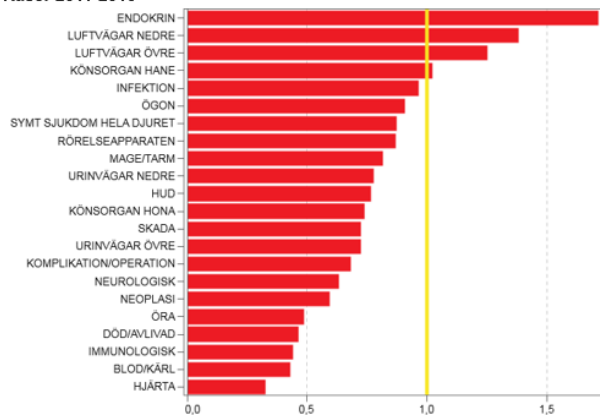

Diagram 4: Relativ Risk Morbiditet för Generella Orsaker (Nivå 3) – Finsk Lapphund jämförd med Alla Raser 2016-2021

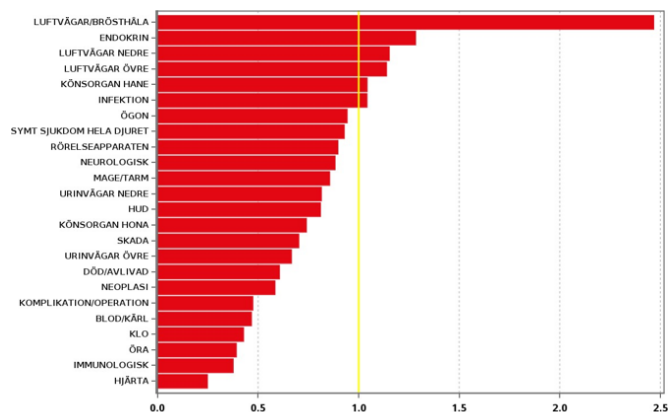
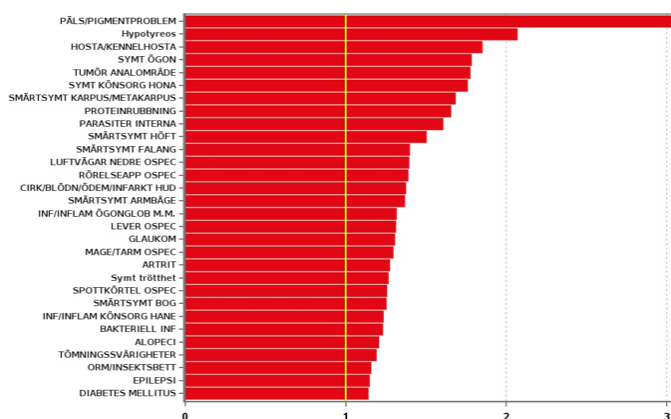

Diagram 6: Relativ Risk Morbiditet för Specifika Orsaker (Nivå 1) – Finsk Lapphund jämförd med Alla Raser 2011-2016

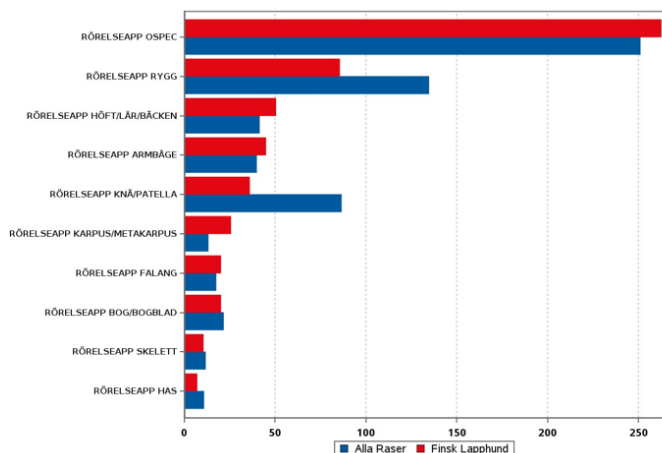
Diagram 6: Relativ Risk Morbiditet för Specifika Orsaker (Nivå 1)
– Finsk Lapphund jämförd med Alla Raser 2016-2021

risken hos Alla Raser; Om den röda stapeln sträcker sig till höger om den gula linjen har rasen en ökad risk jämfört med Alla Raser. Om den röda stapeln sträcker sig till "2" betyder det att risken i rasen är dubbelt så hög som för Alla Raser.

Notera: Kategorier visas endast om minst 8 stycken djur har haft diagnosen.

Diagram 9: Morbiditet (per 10 000 ÅUR) för Symtom från Rörelseapparaten
– Finsk Lapphund och Alla Raser 2016-2021

Ovanstående tabell ur Agria Breed Profile visar vad ägare söker veterinär för när det handlar om rörelseapparaten.

Mentalitet och bruksegenskaper

I sitt arbete med att samla renfloken måste lapphunden besitta sådan mentalitet att den är modig, vaken och alert så att den kan reagera på renarnas framfart men samtidigt vara lugn och trygg så att den inte skingrar renhjorden. Det är samtidigt dessa mentala egenskaper som gör den finska lapphunden så populär som sällskaps- och familjehund. En pigg och vaken hund med arbetslust som gärna söker kontakt med sin ägare. Den är samtidigt lugn och trygg och har förmågan att slappna av.

Mål: att bevara denna mentalitet hos rasen även för framtiden.

Mål: att bibehålla rasen trygg, nyfiken och lekfull.

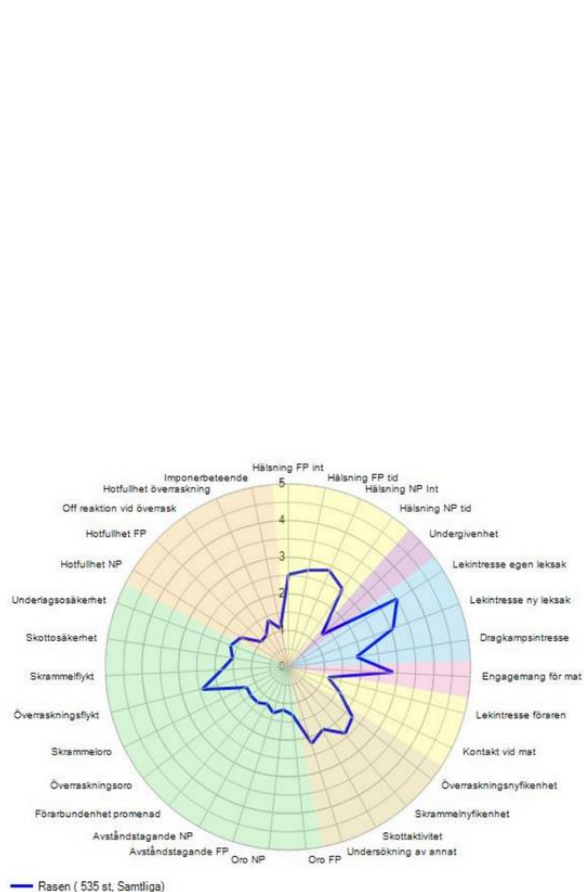
Mål: att öka antalet individer som genomför BPH eller MH med sin hund.

Kommentar: Vid rasmöte och föreläsningar utifrån rasens 500-analys har frågan lyfts om hur analys och resultat från BPH kan vara ett verktyg i avelsarbetet. Vi behöver sprida kunskap om hur man tolkar de tre delarna: protokoll, spindeldiagram och sammanfattning. Det är viktigt att man som framförallt uppfödare vet hur man ska tolka resultaten av avelsdjuren för att kunna tillgodogöra sig det i sitt avelsarbete.

Vi vill även ta fram en målprofil för de egenskaper som kan anses önskvärda för Finsk Lapphund. Idag finns det ett medelvärde för rasens BPH med inte hur vi hade önskat att det såg ut.

En anmärkningsvärd sak att nämna är att i de fall där ägaren valde att bryta mitt under BPH är det oftast under moment nr 4 - Överraskning. I detta moment reses en docka/halvfigur hastigt upp 3 meter framför hunden. Här studerar man hur hunden reagerar och man vill att hunden sedan ska släppa det och kunna promenera förbi. Detta var det moment där flest ägare valde att bryta, antagligen för att hunden inte kunde släppa det. I tabellen nedan ser vi dock tack och lov att detta inte är ett frekvent problem då det inte är många ägare per år som väljer att avbryta.

Genomförda mentalbeskrivningar BPH

Sammanställning per år	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal födda	579	649	729	644	725	836
Antal starter BPH	41	46	68	63	84	86
varav genomförda BPH	37	45	66	59	81	81
Med skott	36	45	66	59	78	81
varav - hanar	14	23	30	30	40	41
varav - tikar	22	22	36	29	38	40
Utan skott	1	0	0	0	3	0
varav - hanar	1	0	0	0	0	0
varav - tikar	0	0	0	0	3	0
Ägaren avstår skott	1	0	0	0	1	1
Beskrivaren avbryter	2	1	2	2	1	2
Ägaren avbryter	2	0	0	2	3	3
Oacceptabelt beteende	0	0	0	0	0	0
Fördjupad genomgång	0	0	1	1	0	0

Spindeldiagrammet visar genomsnittet för BPH för samtliga svenskfödda Finska Lapphundar som genomfört BPH. Reaktionerna graderas från 1-5. Värde 1 innebär att reaktionen inte ses alls och värde 5 innebär att reaktionen ses i hög grad eller över lång tid.

Genomförda mentalbeskrivningar MH

Sammanställning per år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal födda	579	649	729	644	725	836	843	811	650	14
Känd mental status	13	6	16	13	5	7	4	1	-	-
varav - hanar	5	3	9	10	1	3	2	1	-	-
- tikar	8	3	7	3	4	4	2	-	-	-
Beskrivaren avbryter	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ägaren avbryter	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Avbrutit MH (före 2002-07-01)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oacceptabelt beteende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ägaren avstår skott	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-
Avsteg från avreaktion	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Efterlevnad av avelsrekommendationer

- *ÅLDER: Hund/tik bör vara minst 22 månader vid parningstillfället.*

SKK's statistik visar 19-24 månader ihop, detta gör att det utifrån den statistiken blir svårt att avgöra om avelsdjuren varit under 22 månader. Rasklubben har här en annan rekommendation än SKK gällande ålder för avelsdebut.

2023 var alla avelsdjur över 19 månader. Det är också tydligt att en övervägande andel av hundarna avels debuterar vid 2-3 års ålder.

- *LEDER: Föräldradjuren bör vara HD-röntgade med resultatet HD A, B eller C. C endast får paras med fria höfter (dvs. UA, A eller B). Bör ta hänsyn till avelshundarnas HD- index så att kombinationen uppnår ett preliminärt HD- index på minst 100.*

Det var 4 kullar av 127 under 2023 som inte följde rekommendationen vad gäller grad föräldradjuren ska ha. Av dessa var det 2 kullar där ena respektive båda föräldrarna hade okänd hd-status vid parnings tillfället, vilket är ett krav för registrering av kullen i SKK.

Utifrån statistik över HD- index, där man bör ta i beaktande att alla kullar inte finns med i statistiken, är det ca 50 % av kullarna för åren mellan 2018 och 2023 som har ett kullindex på minst 100. Vid ras-möte diskuterades avelspolicyn som den är formulerad idag. Frågor som lyftes var exempelvis om rekommendationen är för sträng att efterleva, hur ser vi på rekommendationen avseende kullindex?

Medelvärdet av HD- index på individnivå ligger relativt stadigt mellan 97 och 100 åren 2018-2023. Vi ser också av statistiken för HD gällande vilken grad hunden får vid röntgen att det ligger relativt oförändrat. 2022 har andelen som får grad A ökat medan om man räknar ihop grad A och B är det liknande siffror.

- *LEDER: Föräldradjuren bör vara armbågs röntgade och ska då vara UA.*

Av registrerade kullar 2023 var det 2 av 127 kullar där det ena föräldradjuret var röntgad med ED 1. Det var 82 kullar där båda föräldradjuren var ED- röntgade UA.

- *ÖGON: Föräldradjuren ska vara ögonlysta och inte visa tecken på PRA, annan ärftlig ögonsjukdom eller allvarlig defekt inom 24 månader vid parningstillfället.*

- *GENETISK VARIATION: Inavelsgraden får inte överstiga 6,25 % över fem generationer och bör inte överstiga 2,5%. Hund får inte ha mer än 25 avkommor innan den är 5 år och 50 avkommor under sin livstid.*

Några hanar överstiger de rekommendationer som rasklubben har gällande antal avkommor, att en hund inte ska ha fler än avkommor än 50 under sin livstid. För att rasen ska ha en god genetisk variation är det viktigt att ta hänsyn för statistiken av barnbarn.

I RAS anges en strategi för att nå de uppsatta målen vara att genom ras- och uppfödarmöten informera om vikten av att bibehålla den genetiska variationen som rasen har. Hösten 2022 höll SKK en avelskonferens där *Genetisk variation* var det övergripande temat. På konferensen deltog två representanter för Rasklubben för Finsk Lapphund, Maria Alvehed och Maud Vennberg, samt även representanter för de två övriga rasklubbarna inom Svenska Lapphundklubben. Det är skrivet om denna konferens i tidningen Lapphunden.

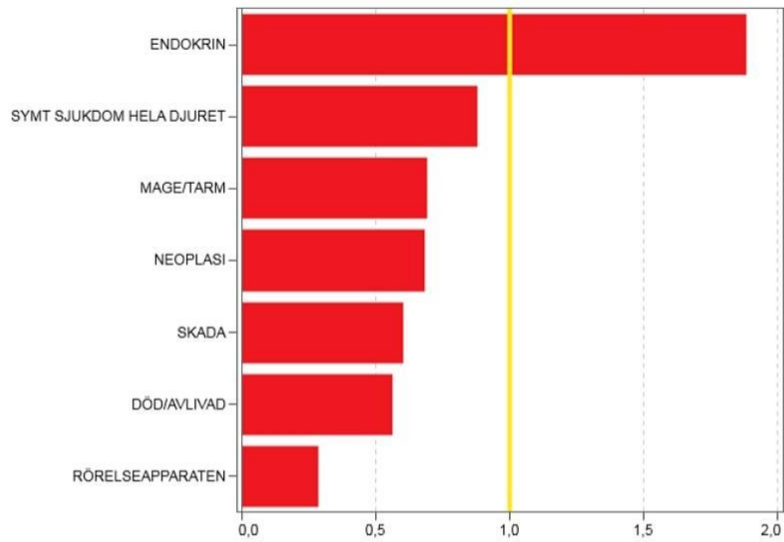
RAS tar också upp vikten av att öka kunskapen om släktskapsavel och barnbarnskurvor. Detta kan ske genom att informera uppfödare och hanhundsägare. Att öka kunskapen om hur man använder sig av SKK avelsdata och vilken information som finns att hitta där kan vara en strategi att nå denna målsättning.

- DNA- STATUS: *Avelsdjur har känd DNA-status för Prcd-PRA och Pompes (GSDII)*

- AUTOIMMUN SJUKDOM: *Hund som själv diagnostiserats med autoimmun sjukdom, som till exempel hypothyreos eller Addison, samt epilepsi eller annan ärftlig sjukdom, ska inte användas i avel. Hund som har minst två avkommor som är diagnostiserade med autoimmun sjukdom, epilepsi eller annan ärftlig sjukdom ska inte användas i avel. Hund som har en avkomma som är diagnostiserad med autoimmun sjukdom, epilepsi eller annan ärftlig sjukdom ska inte användas i avel i kombination med hund som har förälder, avkomma eller helsyskon som är diagnostiserad med autoimmun sjukdom eller epilepsi. Hund som har syskon som är diagnostiserad med autoimmun sjukdom, epilepsi eller annan ärftlig ska inte användas i kombination med hund som har förälder, avkomma eller helsyskon som är diagnostiserad med autoimmun sjukdom eller epilepsi.*

Enligt Agria Breed Profile (där majoriteten av finska lapphundar är medräknade) löper Finsk lapphund en nästan dubbelt så stor risk att drabbas av endokrina sjukdomar jämfört med andra raser. Till endokrina sjukdomar hör t.ex hypothyreos, diabetes, addison mm. Om man jämför nedanstående två diagram kan man dock se att risken har sjunkit något även om den fortfarande ligger högt.

Diagram 4: Relativ Risk Mortalitet för Generella Orsaker (Nivå 3)
– Finsk Lapphund jämförd med Alla Raser 2011-2016

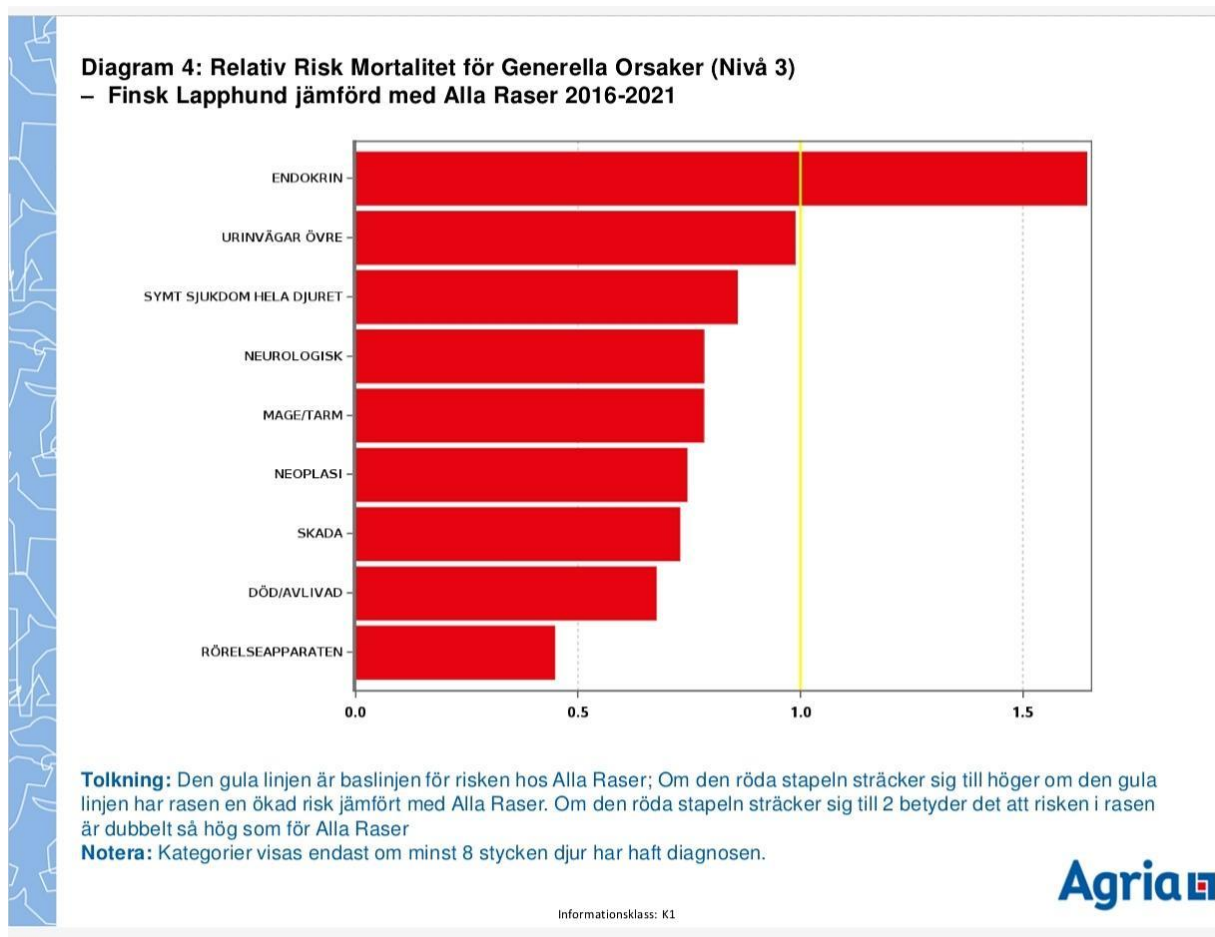

Tolkning: Den gula linjen är baslinjen för risken hos Alla Raser; Om den röda stapeln sträcker sig till höger om den gula linjen har rasen en ökad risk jämfört med Alla Raser. Om den röda stapeln sträcker sig till "2" betyder det att risken i rasen är dubbelt så hög som för Alla Raser.

Notera: Kategorier visas endast om minst 8 stycken djur har haft diagnosen.

Agria

Enligt diagrammet ligger finsk lapphund uppskattningsvis på nästan 1,9 på endokrina sjukdomar.

Enligt diagrammet ligger finsk lapphund uppskattningsvis på 1,7 på endokrina sjukdomar.

- **SAMMANFATTNING:**

Enligt Agria Breed Profile ser vi att Finsk lapphund är en generellt sett frisk ras med en förväntad lång livstid. För den hundägare som dock får uppleva en sjuk hund är det en hund för mycket och det är viktigt att vi fortsätter arbeta framåt för en ännu friskare ras.

Det är väldigt positivt att så många har genomfört BPH med sin lapphund att vi nu fått en 500-analys. Förhoppningsvis är det ännu fler som genomför BPH med sin hund framöver. För att den chansen ska öka är det viktigt att man som uppfödare och rasklubb lyfter detta till valpköpare och nya ägare. Utifrån vad vi kan tyda från de BPH som hittills är gjorda är Finsk Lapphund överlag en trygg och social ras.

Det planeras för att genomföra en hälsoenkät under 2024. Senast gjordes en hälsoenkät 2013. Vi hoppas att många ägare till Finsk Lapphund besvarar enkäten så att vi får en bra bild av hur det ser ut i rasen gällande hälsa och mentalitet bland annat.

För att rasklubben ska kunna fortsätta sitt arbete framåt och hela tiden sträva efter en ännu friskare ras är det väldigt viktigt att hundägare skickar in sjukdomsanmälan samt resultat från DNA-tester till avelskommittén. Ju mer underlag avelskommittén har desto större chans är det att vi kan hjälpa uppfödare som behöver vägledning i sitt avelsarbete.